

Što se podrazumjeva pod nelikvidnošću ?

Autor Guste Santini

Srijeda, 13 Travanj 2011 09:23

Konkretna mjera za rješavanje problema nelikvidnosti predstavio je Slavko Linić, saborski zastupnik SDP-a. Najavio je donošenje zakona koji bi ograničio rokove plaćanja na 30 dana, odnosno po dogovoru maksimalno 60 dana. U slučajevima nepridržavanja rokova, vjerovnici bi dobili aktivnu ulogu u pokretanju stečajeva. Zakonom bi bila definirana uloga države, koja bi nakon blokade računa pozivala vjerovnike na pokretanje predstečajnog postupka i dogovor o daljnjoj sudbini dužnika.

Na ovim je stranicama u više navrata pisano o problem nelikvidnosti. Kratko rečeno, po mom mišljenju, nelikvidnost hrvatskog gospodarstva prvenstveno je posljedica realne inflacije. Neizvršenje ugovornih obveza, nadalje, predstavlja protupravnu emisiju novca. Ti meni robu – ja tebi obećanje da ću ti platiti. I dok centralna banka provodi tvrdo budžetsko ograničenje; neučinkovito sudstvo predstavlja (zapravo) meko budžetsko ograničenje. I ne samo to. Neplaćanje obveza ima karakteristike sive privrede. I tako dalje.

Pogledajmo u svijetlu mog pogleda izjavu gospodina Slavka Linića.

Koalicija je u četiri godine (2000. – 2003.) svoga mandata bila vrlo odlučna u provođenju stečajeva manje uspješnih tvrtki. Tada se je grupa ekonomista "pobunila" protiv te i takve politike. Jasno, među tim ekonomistima bila je i moja malenkost što čitalac može naći na ovim stranicama ili u mom radu: „Refleksije jednog Turanjca“.

Zašto smo se pobunili?

Nastavljeno je tvrdo budžetsko ograničenje (čitaj: tečajna i, njena izvedenica, monetarna politika) naslijeđeno od prethodne HDZ-ove vlasti. Tako je umjesto promjene ekonomske politike ista nastavljena što je umanjilo vjerodostojnost lijeve orijentacije koja je isticana u predizbornoj kampanji. Da stvar bude gora pokrenuli su se stečajevi i „mačem se je željelo savladati zmaja koji riga vatru“ što je imalo učinak kao kad vatru - izazvanu spajanjem benzina i šibice - gasimo vodom. Naprosto kriva dijagnoza i, temeljem iste, kriva terapija. Posljedice su bile pogubne nelikvidnost se je, istina bog, ponešto ublažila ali smo zato dostigli rekodnu nezaposlenost - 400 tisuća. Pokojni Branko Horvat bio je vrlo glasan kako bi ljevičari čuli svoga ljevičara. Međutim, nitko ga nije čuo. Kruta zbilja srušila je bajku. Obrazloženje tadašnjih događanja je vrlo jednostavno. Kao kod ljudi jedni se rađaju drugi umiru. Međutim, kada se smanji natalitet i poveća mortalitet broj jedinki se smanjuje. Ništa pametno. Međutim, koliko god nešto bilo jasno ne znači da se prilikom odlučivanja o tome vodi računa. Upravo činjenica da nije rasla zaposelnost lijek „stečajevi, stečajevi, i, konačno, stečajevi“ ne da nisu rješenje već su dio novih problema.

Vratimo se temi.

Hrvatska je u krizi. Hrvatska je u zdanje dvije godine izgubila gotovo sedam posto BDP-a. Ovom valja pridodati i kamatu po inozemnom dugu kao i isplatu dividendi inozemnim investitorima. Sve u svemu mi smo danas siromašniji za gotovo dvadesetak postotnih poena ili za gotovo jednu petinu nego što smo to bili na kraju 2008. godine. Nije puno – previše je. Dodatno pokretanje stečajeva znači povećanje nezaposlenosti i smanjenje ionako smanjenog društvenog proizvoda. Kratko rečeno: problem nelikvidnosti nije moguće; nije dopustivo rješavati pokretanjem stečajeva.

Postavlja se pitanje: Kako riješiti problem?

1. Problem nije nastao preko noći niti će se riješiti preko noći.
2. Dio problema nelikvidnosti je neučinkovitost sudstva – što valja odmah riješiti.
3. Dio problema nelikvidnosti je oligopolna struktura hrvatskog gospodarstva što je moguće riješiti u srednjem roku.

Što se podrazumjeva pod nelikvidnošću ?

Autor Guste Santini

Srijeda, 13 Travanj 2011 09:23

4. Najzanačniji dio problema nelikvidnosti je država i to dvostruko. Najprije porezna presija je nepodnošljiva na ovoj razini dohotka per capita i, potom, naplata PDV-a temeljem fakturirane a ne naplaćene reallizacije.

5. Ono što ćemo dugoročno rješavati jest realna inflacija koju nazivam(o) strukturna inflacija. Stalno govorimo o nužnosti restrukturiranja države i gospodarstva ali ne priznajemo strukturnu inflaciju. Stalno ističem da kretanje maloprodajnih cijena nije realni pokazatelj inflacije jer na maloprodajne cijene utječe prije svega deficit trgovačke bilance o čemu sam često pisao. U radu „Iluzija i stvarnost hrvatskog gospodarstva“ čitatelj može naći dodatnu argumentaciju. Zaključno pozivam sve čitatelje koji žele, uvažavajući demokratska načela, na ovim stranicama izraziti svoje stavove da ih pošalju kako bi se što veći broj stručnjaka uključio u raspravu. Imajući u vidu brojno vjerno čitateljstvo ovih stranica, kako u zemlji tako i u dijaspori, možda više glasova postigne bolji rezultat.